

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvényhatósági bizottsági közgyűlést követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Debreczen sz. kir. város polgármesterének jelentése az 1904-ik évről.

(Folytatás.)

Debreczen sz. kir. város 1905. évi költségelirányzata:

Főrovat	Bevételi források	Bevétel		Főrovat	Kiadási tételek	Kiadás	
		készpénz				készpénz	
		korona	fillér			korona	fillér
	Pénztári maradvány 1904. év végén	12,006	11				
I.	Sámsoni birtok	10,965	—	I.	Sámsoni birtok	3,037	83
II.	Szováti "	130,730	—	II.	Szováti "	26,780	19
III.	Debreczeni "	371,818	89	III.	Debreczeni "	61,938	02
IV.	Hortobágyi legelő és rendőrség	180,696	12	IV.	Hortobágyi legelő és rendőrség	143,282	12
V.	Ménés "	34,894	40	V.	Ménés "	35,512	—
VI.	Erdőség "	235,969	—	VI.	Erdőség "	139,926	92
VII.	Városi épületek	358,525	07	VII.	Városi épületek	79,722	21
VIII.	Nagyerdei fürdő	4,000	—	VIII.	Nagyerdei fürdő	108	—
IX.	Vágóhid	98,020	—	IX.	Vágóhid	46,446	—
X.	Cserép- és téglagyártás	88,500	—	X.	Cserép- és téglagyártás	58,009	76
XI.	Fuvarozás	840	—	XI.	Fuvarozás	71,933	20
XII.	Javadalmak	125,577	88	XII.	Javadalmak	15,392	30
XIII.	Vám és piaci jövedelem	76,785	—	XIII.	Vám- és piaci jövedelem	8,350	80
XIV.	Szenvedő tőkék és kamatai	245,696	94	XIV.	Szenvedő tőkék kamatai	24,728	—
XV.	Közigazgatás	39,576	29	XV.	Közigazgatás	597,575	43
XVI.	Egyházak és közművelődési int.	25,034	84	XVI.	Egyházak és közművelődési int.	348,305	50
XVII.	Városi rendőrség	9,000	—	XVII.	Városi rendőrség	304,526	77
XVIII.	" színház	4,090	—	XVIII.	" színház	226,411	74
XIX.	" közművek	68,456	66	XIX.	" közművek	31,898	24
XX.	Árvaszék	350	—	XX.	Árvaszék	130,920	—
XVI.	Katonai és illetőségi ügyosztály	2,352	—	XXI.	Katonai és illetőségi ügyosztály	37,524	76
XXII.	Betegápolás	—	—	XXII.	Betegápolás	26,884	20
XXIII.	—	—	—	XXIII.	—	3,212	—
	Összes bevétel	2,198,842	20		Rendes kiadás	2,422,515	99
	Rendkívüli bevétel	3,357,750	—		Rendkívüli kiadás	427,661	08
	Összesen	2,526,634	20		Összesen	2,850,177	07
					Levonva a bevételt	2,526,634	20
					Hiány	323,542	87

A hiány az állami adó százalékában talál fedezetet az 1905. évi költségelirányzatban.

Megállapított pótdadó — százalék. Az 1905. évi előirányzatban a bevételi és kiadási rovatból hiányzik a könyvnyomda, mivel ezen nyomda 1905. jan. 1-én külön kezelés alá vétetett.

A városi körkemenzre és táglagyár forgalma 1904. évben:

Nagytéglavető	Vastégla			Csertégla		Különféle tégl						Műtégla				Cserép				
	egyenes	görbe	köbméter	egyenes	köbméter	osztorna	boltozat	padlás	kerítés	párkány	burkolat	disztégla	kongó	simított	préselt		lapos	görbe	kupás	
															□	1/1				1/2
darab			darab		d a r a b						d a r a b				d a r a b					
Maradvány 1903 végén	259,000	—	—	458,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1904. évi kiadás	256,250	—	—	458,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Maradvány 1904 végén	2,750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Körkemenzre																				
Maradvány 1903 végén	32,950	35,700	—	169,900	20	107,050	—	15,950	10,580	486	6,500	228	13,600	31,250	5,961	28,400	26,768	9,800	1,650	6,930
1904. évi bevétel	151,000	49,400	12	3693,900	632	13,800	5,300	30,200	—	300	—	—	57,200	17,800	16,200	—	—	597,200	46,700	100
Összesen	183,950	85,100	12	3863,800	652	120,750	5,300	46,150	10,580	786	6,500	228	70,800	49,050	22,161	28,400	26,768	607,000	48,350	7,038
1904. évi kiadás	177,700	61,000	12	3858,600	640	24,700	—	81,150	—	—	6,500	—	70,800	46,000	19,425	6,600	4,475	461,900	18,600	6,415
1904. évi maradvány	6,250	24,100	—	5,150	12	96,150	5,300	15,000	10,580	786	—	228	—	2,450	2,786	21,806	22,288	145,800	50	1,623

Kimutatás Debreczen sz. kir. város törzsméneséről nemük, koruk kiültetésével 1904. évről.

A lovaknak				
k o r a	i v a r j a			Összesítés
	kancza	mén	herélt	
1883-tól 1900-ig bezárólag:				
Öreg számba	41	27	29	97
4-ed fűk 1901. évi ellés	15	13	6	34
3-ad fűk 1902. » »	22	15	—	37
Tavalyi 1903. » »	15	21	—	36
Választott 1904. » »	6	17	—	23
Összesen:	99	93	35	227

Kimutatás Debreczen sz. kir. város gazdasági törzsgulyájáról nemük, koruk megjelölésével 1904-ben.

A szarvas jószágoknak				
k o r a	i v a r j a			Összesen
	tehén és üsző	bika	tinó	
1891-től 1900-ig bezárólag:				
Öreg számba	39	11	12	62
4-ed fűk 1901. évi ellés	5	3	—	8
3-ad fűk 1902. » »	13	6	6	25
Tavalyi 1903. » »	16	14	6	36
Választott 1904. éviellés	13	25	—	38
Összesen:	86	59	24	169

Számadás Debreczen sz. kir. város szénatelepein az 1904. évben levő összes szénabevételekről és kiadásokról:

B e v é t e l		A széna métermázsa
1903. évről maradt	—	—
Az 1904. évi termés bevétele	—	—
Összes bevétel	—	—
<i>Kiadás:</i>		
1904-ben részletekbe kötötött	—	—
» » jószágok kötetlen állapotban fel-emésztették	—	—
Összes kiadás	—	—
<i>Egybevetés:</i>		
Összes bevétel	6600	3987
» kiadás	3987	—
Maradvány 1904 decz. 31-én	2613	—

Számadás zab bevétel és kiadásról 1904. évben:

B e v é t e l		Zab sulya	
		métermázsa	kg.
Maradvány 1903. évről:		945	38
Az 1904-ik évben okmányok szerint többektől vásárolt zabmenniség ...		1402	35
Összes bevétel		2347	73
<i>Kiadás:</i>			
Hámos lovaknak kiadatott		338	—
A ménes lovaknak itthon és a Hortobágyon adatott		1342	47
Rendkívüli esetekben felhasználtatott ...		31	38
Összes kiadás		1711	85
<i>Egybevetés:</i>			
Összes bevétel		2347	73
Összes kiadás		1711	85
Maradvány 1904 decz. 31-én		635	88

Debreczen sz. kir. város faforgalmának kimutatása 1904. évről:

	Tölgyfa hasított	Nyárfa		Botfa		Göröcsfa		Vasúti talpfa	Huszvágó tölke szegletes kerék	Tölke durva	Szilfa egész	Czövekfa	Épületfa		Hosszfa	Bel-deszka		Szel-deszka		Karámkaro	
		hasított	botfa	I. oszt.	II. oszt.	tölgy	nyár						3 mét.	4 mét.		3 mét.	4 mét.	3 mét.	4 mét.		
<i>Epreskertí faraktár:</i>																					
Maradvány 1903 végén.	3075 ¹ / ₄	358 ¹ / ₂	—	658	1841	160	—	—	22	102 83	800	—	—	—	—	—	155	114	16 403	—	
1904. évi bevétel.	9437 ³ / ₄	475	—	876 ¹ / ₂	1810	83	23 ¹ / ₂	—	—	600	12 ¹ / ₂	8500	952	1160	692	—	—	—	—	19 ¹ / ₂	
Összes bevétel	12,512 ³ / ₄	833 ¹ / ₂	—	1534 ¹ / ₂	3651	243	13 ¹ / ₂	—	22	102 83	1400	12 ¹ / ₂	8500	952	1160	692	155	114	15 403	19 ¹ / ₂	
1904. évi kiadás	11,830 ¹ / ₄	622 ¹ / ₂	—	1534 ¹ / ₂	3651	196 ¹ / ₂	23 ¹ / ₂	—	4	30	800	—	5600	177	97	86	123	114	—	18	
1904. évi maradvány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Epreskertben	682 ¹ / ₂	211	—	—	—	46 ¹ / ₂	—	—	18	102 53	600	12 ¹ / ₂	ezüvek fa : 2900	775	1063	606	32	—	16 403	1 ¹ / ₂	
Monostoron	—	74	1076	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Apafáján	832 ¹ / ₂	22 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nagyerdőn	165 ³ / ₄	2096	—	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Halápon	—	334 ¹ / ₂	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 ³ / ₄	
Bánkon	1/2	31	—	—	—	—	—	3826 faragott : 819	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Fancsikán	3699	112	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Összesen.	5380 ¹ / ₄	2307	74	1321	1321	46 ¹ / ₂	70 ¹ / ₂	4645	18	102 53	600	12 ¹ / ₂	3825	775	1063	911	32	—	16 403	7 ¹ / ₄	

Városi számadások állása.

A pénztárakat a hatóság a törvényben és szervezeti szabályzatban előirt módon megvizsgálta, a vizsgálatot a záradékkal ellátta. A pénztárakban a legpontosabb rend tapasztaltatott. Ugy a házi, mint alapítványi pénztárak az év elteltével benyújtották zárószámadásaikat, melyeket az illető szakbizottságok és tanács, végül a törvényhatósági bizottsági közgyűlés szabályszerűen letárgyalt és azután jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz felterjesztett.

A bitelek, megtérítendő élölegek mind pontosan elszámoltattak, általában örömmel jelezhetem, hogy e tekintetben a legnagyobb pontosságot és lelkiismeretességet tapasztaltam.

A fentebb jelzett rovatokban bemutatom kivonatolva a házi és alapítványi pénztárak 1904. évi bevételeinek és kiadásainak zárószámadását főbb tételeiben, továbbá a város faforgalmi, körkemenczei forgalmát, a ménes és tenyészgulya állását, a lovak és egyéb jószágok által elfogyasztott zabmennyiséget, a nyomda forgalmát és a külön kezelésben álló világítási vállalat 1904. évi zárószámadását és egyáltalában mindazt, ami a város gazdasági háztartásával szorosabb összefüggésben van.

Az 1904. évi zárószámadásban úgy a rendes, mint a rendkívüli költségvetés bevételi és kiadási rovatainál bővebb megokolást csatoltunk, valamint azt is szem előtt tartottuk, hogy a zárószámadásnál az egyes alapok megfelelő tételére hivatkozunk, ami az összefüggés keresését azoknak kik a város gazdasági és kulturális életével foglalkozni szeretnek, az összefüggés keresését nagyban megkönnyítette. A vagyon főleltár összeállításánál a múlt és jelen év különbözete szembeszökően van feltüntetve. A végösszeg szerint a vagyonszaporulat 943,534 kor. 93 fillért mutat, amiből joggal következtethető, hogy a városi hatóság minden vonalon igyekezett az okos és a város javát célzó intézkedéseket megtenni.

Csatoltan találja az olvasó városunk 1905. évi költségeloirányzatának főbb összesített tételeit, valamint a város 1904. évi utadóalapjának és a törvényhatósági közutaknak 1904. évi építési, kezelési és fentartási kiadásairól szóló zárószámadásait.

Házipénztárunk naponként javuló helyzete azon reménnyel tölt el, hogy helyes irányban tovább vezetendő gazdasági politikánk kedvezőbb pénzügyi viszonyokat fog teremteni és a közel jövőben a közköltő apadását is elérjük.

A gyámpénztár 1904. évi forgalma a következő:

	Kézpénz		Betét és értékpa-pir		Adóslevél		Drágaság érték		Összesen	
	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.
1903 decz. 31. volt . . .	5046	70	849019	99	1258066	08	4059	68	2116192	45
1904 decz. 31. bejött . .	783140	85	688786	63	40542	26	2459	33	364928	47
Együtt	788187	53	1487806	01	1298668	34	6519	01	3481120	92
1904 decz. 31-ig kiadás	731957	38	381916	14	520478	14	1221	11	1685570	77
1904 decz. 31-ig marad	6230	17	1055889	88	778132	20	5297	90	1845550	15

A gyámpénztárnak 1904. évi kormányhatóság által jóváhagyott mérlege szerint a gyámoltak és gondnokoltak követelése volt: 1.794,115 kor. 90 fill. ezzel szemben a gyámpénzt. fed. volt 1.854,443 kor. 10 fill.

A gyámpénztár az év folyamán négy ízben lett megvizsgálva. Minden vizsgálatnál rendben talált a bizottság mindent.

Magánfeleknél kamatra helyezve volt

	1903 decz 31.	689,544 K 33 fill.
"	1904 ben kölcsön ada.	14,470 K — fill.
	Összesen	704,014 K 33 fill.
"	1904 deczember 31-ig visszafizetett	90,202 K 05 fill.
"	marad 1904. év decz. végével	613,812 K 28 fill.

Ezen tőkéből 15,300 korona 6% kamatra kis korukat illeti.

A magánfeleknél elhelyezett tőkepénzek utáni kamat fejében az árvákat tartja, taníttatja az árvaszék.

1903. év végével kamathátralék volt 10,387 K 52 fill.
1904. év végéig befizetendő kam. volt 39,500 K 22 fill.

Összesen 49,887 K 74 fill.

1904. év végéig befizetett kamat ... 41,822 K 66 fill.

" " " hátralékban " ... 6,065 K 08 fill.

A gyámság alul felszabadult 1904. évben 495 egyén.

A gondnokság alul " " " 17 "

Összesen 512 egyén

Ezek közül gyámpénzt. kezelt pénzzel birt 75 " kiknek pénzük vagy pénzürtékük kiutaltatott és átaluk felvétellett.

A gyámság vagy gondnokság alól felszabadult 495 egyén közül

a) ingó és ingatlan, vagy csak ingó, vagy csak ingat. vagyonnal birt 160 egyén

b) vagyontalan volt 277 egyén

A gyámhatósági intézkedéseket és az árvaszék ügyforgalmát az 1904. év folyamán tartott számonkérőszék felülbirálta.

Tanügy és közművelődés.

Városunk méltán nevezhető iskolák városának, mert bőven el vagyunk látva nemcsak elemi iskolákkal, hanem egyéb, — közép- és szakiskolával. És bár városunk végtelen sokat áldozott a múltban és áldoz a jelenben is kulturális célokra, évről-évre mégis azt tapasztaljuk, hogy elemi iskoláink nem képesek befogadni a tanköteles gyermekeket. A városi tanács mindent elkövet arra nézve, hogy a tankötelesek helyet kapjanak, bár így is megtörténik, hogy egyes iskolákban tulzsufaltság észlelhető, amit azonban fokozatosan, anyagi eszközeinkhez mérten, igyekszünk megszüntetni.

Városunk területén 1904. évben a következő iskolák állottak fenn:

1. *Állami elemi iskola* a pallagi földmives iskolával kapcsolatban. A magyar kir. földművelésügyi miniszterium szervezte és tartja fenn ezen iskolát, melyben a pallagi lakók gyermekei nyernek oktatást.

2. *Községi iskolák:* a) az ondódi tanyai iskola. Épült a város költségén; fentartója a város közönsége.

b) *ohat-telekházai iskola;* a város építtette, tartja fenn.

c) *belső-ohati iskola.* Ugyancsak a város állíttatta és tartja fenn.

d) *kis-macsi puztlai iskola.* A kis-macsi uradalom tulajdonosa özv. Steinfeld Mihályné urasszony a birtokán alkalmazottak és cselédsége gyermekeinek oktatására tanyai vegyes iskolát tart fenn áldozatkészséggel.

3. *Az ev. ref. felekezeti elemi iskolák.* Az ev. ref. egyház nagy költséggel igyekszik az elemi iskoláztatást a modern pedagógiai irányban vezetni. A város, mint erkölcsi testület nagy hozzájárulással támogatja a város

Az intézetnek 6 külön ösztöndíj alapítványa van 24,934 korona értékben. A kiadott ösztöndíjak összege 4222 kor., ezenkívül a tanulók 38 kor. értékű könyv ajándékot kaptak.

A tanképesítő vizsgálatokra 48 ifju jelentkezett, míg a rendkívüli képesítésen 2 tanuló kapott oklevelet.

A gyakorló iskolába 53 növendék volt felvéve.

Az intézet növendékei az év folyamán hazafias ünnepeket tartottak, megünnepelték az ünnepeket és az egyes nevezetesebb események évfordulóit.

A tanulási előmenetel és a tanulók erkölcsi magaviselete nagyobb kifogás alá nem esett.

A debreczeni kereskedelmi tanintézet.

Ezen tanintézet áll a) a felső kereskedelmi iskolából, b) a polgári fiu iskolából, c) kereskedő tanoncziskolából, d) női kereskedelmi tanfolyamból, e) keresk. esti szaktanfolyamból,

valamennyinek fentartója az 1715-ben alakult kereskedő társulat.

A) A felső kereskedelmi iskolában év végén volt rendes tanuló 105, beiratkozott év elején 116, ebből rk. volt 17, gk. 2, ev. ref. 23, ág. ev. 4, izr. 69, unitárius 1; anyanyelvre magyar 114, német 2; — tandijmentes volt 2, fél tandijas 9, segélyben részesült 34. — Előmenetelre:

jeles rendű 5
jó rendű 14
elégséges 63
javítóvizsg. 20
osztályismétlésre 3
osztályozatlan 4
évközben kil. 7

B) Polgári fiuiskolába beiratkozott 203 tanuló, év végén maradt 190 és pedig rk. 53, ev. ref. 97, ág. ev. 5, izraelita 36, gör. kath. 10, gk. 2; anyanyelvre magyar 188, német 10, tót 3, román 2, tandijmentes volt 1.

C) A kereskedő tanoncziskolába beiratkozott 181 tanuló, maradt év végén 165; vallásra ev. ref. 76, rk. 35, izr. 60, ág. ev. 4, gk. 6.

D) Női kereskedelmi tanfolyam. Beiratkozott 29, év végén maradt 27; és pedig rk. 9, ev. ref. 7, izr. 10, ág. ev. 3, anyanyelvre 26 magyar, 2 német.

E) Kereskedelmi esti szaktanfolyam. Jelentkezett 30 férfi- és 10 nőhallgató, kik közül év végére 32-en maradtak.

Előmenetel és fegyelem jónak mondható.

Az iskolák hazafias ünnepeket tartottak.

Az öt iskolában 4634 kor. tandijat engedtek el.

A segélyező-egylet 460 koronát adott segélyezésekre és 342 kor. értékű tankönyvet adott. Jeles és jóviseletű tanulókat 245 koronával jutalmazott.

Az iskolákat és pedig a felső kereskedelmi iskolát a vallás- és közoktatásügyi kormány 12,600 koronával, ugyanezt és a tanoncziskolát Debreczen sz. kir. város 8000, a fiuiskolát 8000, a kereskedelmi és iparkamara 2000 koronával támogatja.

Ezen évben Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése az iskola kibővítési céljaira 786,000 drb elsőrendű cseréptéglát szavazott meg.

Katonai előkészítő tanfolyam.

Lichtblau Albert katonai előkészítő tanfolyamot tart fenn egy éves önkéntességet elnyerni akarók számára.

Az intézet miniszteri ellenőrzés alatt áll. Tanárai száma 5, tanítványok, illetve hallgatók száma 41.

Nőiipariskola.

A debreczeni jótékony nőegylet vezetése alatt álló nőipariskolát a magas kormány és Debreczen sz. kir. város anyagilag és erkölcsileg támogatja. Az intézet himző-, fehér- és ruhavarró osztályból áll. A három osztályba beiratkozott 87 növendék, osztályozva 75. Vallásra nézve 52 ev. ref., 28 r. k., 6 ág. ev. és 10 izraelita, valamennyien magyar anyanyelvűek. Az intézet kiadása volt 10,711 kor. 18 f; bevétele 10,739 kor. A bevétel közt van Debreczen sz. kir. város 4000, az állam 1200 és a kereskedelmi és iparkamara 300 koronás évi segélye. A felszerelés értéke 4568 kor. 60 f. A növendékek tanulnak szabadkézi rajzot, magyar irodalmi és számtani tananyagot. A növendékek a himzőosztályban 292 drb; a fehérvarróban 891 és a ruhavarró osztályban 420 drb. munkát készítettek. Az intézet ügyeit a felügyelő-bizottság vezeti. A tantestület okleveles tanítónőkből és két óraadó tanárból áll. Az intézet a tanítónőket évenként felváltva tanulmányutra küldi és arra az időre segélylyel látja el. A kiküldött tanulmányutjának eredményéről a felügyelő-bizottságnak írásban számol be.

Iparos-tanoncziskola.

Az év folyamán beiratkozott:

a III. osztályba ...	369	tanuló
a II. " ...	281	"
az I. " ...	336	"
az előkészítőbe	115	"
Összesen	1101	

ebből esti tanfolyamra járt 939

szakrajzra járt 162

Összesen 1101

Az iparágakat tekintve, a tanulók közül volt (rajz-tanfolymot tanulók)

ács	16
fémipari munkás	88
asztalos	33
kőműves	17
lábbeli készítő...	82
szabó	40

Összesen 276

Az iskolai év folyamán

felszabadult	110
töröltetett	88

Maradt az év végén 903, ezek közül és a kimaradtak közül

debreczeni ill.	606
vidéki "	495

Összesen 1101

Anyanyelvre nézve magyar 1098

" " német 1

" " oláh 2 = 1101.

A beirt tanulók 70 iparágra készültek, legtöbb (130) volt csizmadia.

Az iskolai év végén maradt 903 tanuló; pénz, könyv jutalomban részesült 216 tanuló, dicséretet nyert 53

Megemlítem, hogy Szücs Izsó ur a nagyváradi iparos-tanoncziskola és továbbképző segédek tanfolyamának érdemes igazgatója 10 napra terjedő előadást rendezett ipariskolánkban a modern rajztanításról. Iparos-tanonczaink ebben szép haladást tanusítanak.

Ev. ref. felsőbb leányiskola.

A debreczeni ev. ref. egyház leánynevelő intézetében ugyanazon igazgatás alatt volt az 1903—1904 iskolai évben:

- a) négy osztályu elemi iskola,
- b) " " gyakorló iskola,
- c) elsőrendű felsőbb leány iskola,
- d) tanítónőképző intézet,
- b) internátus.

A kormányzói felügyeletnek tekintetében Debreczen sz. kir. város is részt vesz és annak igazgató tanácsában helyet foglal.

*Főbb adatok.**A) Elemi iskola.*

1. Négy osztályu gyakorló iskola. Tanerők száma: 1. Növendék van	38
2. Négy osztályu elemi iskola. Tanerők száma: 2. Növendék van	75
Összesen	113

B) Felsőbb leányiskola.

1. Hat osztályu iskola. Tanerők száma; 14. Növendékek száma 220 rendes tanuló és 53 magán tanuló. Konfirmáltakat 53.

C) Tanítónőképző inézet.

Négy osztályu. A tanerők száma	12.
A növendékek száma	145 rendes és 28 magán.
Összesen	173

D) Vallásra nézve:

1. A gyakorló isk. ev. ref.	35
2. Az elemi isk. " " 75, ág. ev.	1, rk. 1
3. A fels l. isk. " " 180, " " 16, " 7, izr.	17
4. A tanítónőképz. " " 120, " " 4, " 5, " 8	
Össz. ev. ref.	419, ág. ev. 21, rk. 13, izr. 25

E) elemi iskolai oklevelet kapott 38 növendék, részben jeles, jó, részben elégséges osztályzattal.

Szövőipariskola.

A debreczeni jótékony nőegylet évekkal ezelőtt szövőipari szakiskolát állított fel árvaházának ezen célra átengedett és nagy költséggel átalakított helyiségében, a kormány és városunk támogatásával. A kereskedelmi kormány 2000 korona állami segílyt utalt ki a nőegyletnek és hat szövőszéket adományozott, míg a nemes város költségvetésében évenként 600 koronát és 6 öl tüzfát szavazott meg az iskolára. A szövőipari szakiskolának kettős célja van és pedig nemzetgazdasági és szociális. A debreczeni jótékony nőegylet ugyanis tapasztalva azt, hogy a hazai háziipar mostoha elbánásban részesül a külföld értéktelen gyártmányaiival szemben, szövőipar szakiskolájában a házi iparra akarja nevelni azokat, a kikerre vállalkoznak. Sikertült is a szövés iránt való érdeklődést felkölteni és az iskolában évenként 30—40 nőt képez ki a szövésben való jártasságban, akik aztán részben maguk kezére, részben a nőegyleti iskolában dolgoznak. És ezzel szociális bajokat is szüntet a nőegylet, mert könnyű és tisztos keresetforrást nyit azoknak, akik eddig kicsiny háztartásuk gondjaiból felmaradt idejüket tétlenségben töltötték. A szövőipariszakiskolát ezen évben meglátogatta a kereskedelemügyi miniszter megbízásából Thiering Oszkár, a késmárki m. kir. állami szövőipari szakiskola igazgatója, a legnagyobb elismerését fejezve ki nemcsak az iskola vezetése felett, hanem a gyártmányok szépsége, jósága és olcsósága felett is.

Az intézetben fennállása óta 76 tanuló sajátította el a szövés mesterségét; a munkás nők 5000 korona értékű vásznat, ruhaneműt gyártottak, melyeket nagy előszeretettel vesz meg a nagy közönség.

A debreczeni jótékony nőegylet árvaházának hat osztályu osztatlan elemi iskolája.

A debreczeni jótékony nőegylet árvaházában teljesen a saját költségén iskolát tart fenn, részint árvái, részint kívülről bejáró növendékei részére, összesen 27 leány gyermeket tanított, egy okleveles tanító nő, kinekjavadalmá a nőegylet pénztárából 800 korona.

A debreczeni szállodások, vendéglősök, kávéások és korcsmárosok ipartársulatának szakirányu tanonciskolája.

Ezen szakirányu tanonciskolába ez évben 27 növendék iratkozott be, és pedig az I. osztályba 11, az idén megnyitott II. osztályba 16. Az év végén a két osztályban összesen 20 tanuló maradt. Az iskolát az ipartársulat tartja fenn. Előmenetelre nézve az I. osztályu megmaradt 8 tanuló közül 4 jó és 4 elégséges, a II. osztályba járó és vizsgálatra jelentkező növendék közül 2 jeles, 2 jó, 7 elégséges és 1 elégtelen osztályzatot kapott. — Vallásukra nézve 11 volt ref., 6 róm. kath., 2 gör. kath és 1 izraelita. A bizottság az iskola érdekében négy ízben tartott ülést. Az iskolára a debreczeni ker. és iparkamara 150 koronát adott. Az iskolának jöltevők 138 koronát adományoztak. A fenntartó testület egyébiránt úgy az államtól, mint a várostól anyagi támogatást kért.

Rendelet.*19,961/III-c — 1906. B. M. szamu körrendelet.*

Az ásványolajok szállítása s tartására vonatkozó 112,771—1905. sz. körrendelet életbeléptetésének felfüggesztése.

Válamennyi vármegye és városi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Az ásványolajok szállítása és tartására vonatkozó 112,771—1905 sz. körrendelet némely rendelkezéseinek módosítása, különösen pedig ezen körrendelet életbeléptési határidejének felfüggesztése iránt — különböző kereskedelmi és ipari köröknek részint a kereskedelmi miniszter urhoz, részint közvetlenül hozzám intézett kérelmeit méltányolva, a kért módosítások megállapítása végett szakértekezlet megtartását határoztam el, mihez képest az ennek alapján szükségesnek mutatkozó 112,771—1905 sz. a. kiadott körrendeletem 11. §-ában meghatározott életbeléptési határidőt további rendelkezésig ezennel felfüggesztem.

Miről Czimedet tudomás s a legszélesebb körü közhirítéssel végett értesitem.

Budapest, 1906 február hó 25-én.

A miniszter helyet:

Sélley,
államtitkár.

Hirek.

— Rendkívüli bizottsági közgyűlés. Naszády Iván királyi biztos Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjaihoz a következő meghívót küldötte.

Az intézetnek 6 külön ösztöndíj alapítványa van 24,934 korona értékben. A kiadott ösztöndíjak összege 4222 kor., ezenkívül a tanulók 38 kor. értékű könyv ajándékot kaptak.

A tanképesítő vizsgálatokra 48 ifju jelentkezett, míg a rendkívüli képesítésen 2 tanuló kapott oklevelet.

A gyakorló iskolába 53 növendék volt felvéve.

Az intézet növendékei az év folyamán hazafias ünnepeket tartottak, megünnepezték az ünnepeket és az egyes nevezetesebb események évfordulóit.

A tanulási előmenetel és a tanulók erkölcsi magaviselete nagyobb kifogás alá nem esett.

A debreczeni kereskedelmi tanintézet.

Ezen tanintézet áll a) a felső kereskedelmi iskolából, b) a polgári fiu iskolából, c) kereskedő tanoncziskolából, d) női kereskedelmi tanfolyamból, e) keresk. esti szaktanfolyamból,

valamennyinek fentartója az 1715-ben alakult kereskedő társulat.

A) A felső kereskedelmi iskolában év végén volt rendes tanuló 105, beiratkozott év elején 116, ebből rk. volt 17, gk. 2, ev. ref. 23, ág. ev. 4, izr. 69, unitárius 1; anyanyelvre magyar 114, német 2; — tandíjmentes volt 2, fél tandíjas 9, segélyben részesült 34. — Előmenetelre:

jeles rendű 5
jó rendű 14
elégséges 63
javítóvizsg. 20
osztályismétlésre 3
osztályozatlan 4
évközben kil. 7

B) Polgári fiuiskolába beiratkozott 203 tanuló, év végén maradt 190 és pedig rk. 53, ev. ref. 97, ág. ev. 5, izraelita 36, gör. kath. 10, gk. 2; anyanyelvre magyar 188, német 10, tót 3, román 2, tandíjmentes volt 1.

C) A kereskedő tanoncziskolába beiratkozott 181 tanuló, maradt év végén 165; vallásra ev. ref. 76, rk. 35, izr. 60, ág. ev. 4, gk. 6.

D) Női kereskedelmi tanfolyam. Beiratkozott 29, év végén maradt 27; és pedig rk. 9, ev. ref. 7, izr. 10, ág. ev. 3, anyanyelvre 26 magyar, 2 német.

E) Kereskedelmi esti szaktanfolyam. Jelentkezett 30 férfi- és 10 nőhallgató, kik közül év végére 32-en maradtak.

Előmenetel és fegyelem jónak mondható.

Az iskolák hazafias ünnepeket tartottak.

Az öt iskolában 4634 kor. tandíjat engedtek el.

A segélyező-egylet 460 koronát adott segélyezésekre és 342 kor. értékű tankönyvet adott. Jeles és jóviseletű tanulókat 245 koronával jutalmazott.

Az iskolákat és pedig a felső kereskedelmi iskolát a vallás- és közoktatásügyi kormány 12,600 koronával, ugyanezt és a tanoncziskolát Debreczen sz. kir. város 8000, a fiuiskolát 8000, a kereskedelmi és iparkamara 2000 koronával támogatja.

Ezen évben Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése az iskola kibővítési céljaira 786,000 drb elsőrendű cseréptéglát szavazott meg.

Katonai előkészítő tanfolyam.

Lichtblau Albert katonai előkészítő tanfolyamot tart fenn egy éves önkéntességet elnyerni akarók számára.

Az intézet miniszteri ellenőrzés alatt áll. Tanárai száma 5, tanítványok, illetve hallgatók száma 41.

Nőiipariskola.

A debreczeni jótékony nőegylet vezetése alatt álló nőipariskolát a magas kormány és Debreczen sz. kir. város anyagilag és erkölcsileg támogatja. Az intézet himző-, fehér- és ruhavarró osztályból áll. A három osztályba beiratkozott 87 növendék, osztályozva 75. Vallásra nézve 52 ev. ref., 28 r. k., 6 ág. ev. és 10 izraelita, valamennyien magyar anyanyelvűek. Az intézet kiadása volt 10,711 kor. 18 f; bevétele 10,739 kor. A bevétel közt van Debreczen sz. kir. város 4000, az állam 1200 és a kereskedelmi és iparkamara 300 koronás évi segélye. A felszerelés értéke 4568 kor. 60 f. A növendékek tanulnak szabadkézi rajzot, magyar irodalmi és számtani tananyagot. A növendékek a himzőosztályban 292 drb; a fehérvarróban 891 és a ruhavarró osztályban 420 drb. munkát készítettek. Az intézet ügyeit a felügyelő-bizottság vezeti. A tantestület okleveles tanítónőkből és két óraadó tanárból áll. Az intézet a tanítónőket évenként felváltva tanulmányuttra küldi és arra az időre segélylyel látja el. A kiküldött tanulmányutjának eredményéről a felügyelő-bizottságnak írásban számol be.

Iparos-tanoncziskola.

Az év folyamán beiratkozott:

a III. osztályba ...	369	tanuló
a II. „ ...	281	„
az I. „ ...	336	„
az előkészítőbe	115	„
Összesen	1101	

ebből esti tanfolyamra járt 939

szakrajzra járt 162

Összesen 1101

Az iparágakat tekintve, a tanulók közül volt (rajz-tanfolymot tanulók)

ács	16
fémipari munkás	88
asztalos	33
kőműves	17
lábbeli készítő...	82
szabó	40

Összesen 276

Az iskolai év folyamán

felszabadult 110
töröltetett 88

Maradt az év végén 903, ezek közül és a kimaradtak közül

debreczeni ill. 606
vidéki „ 495

Összesen 1101

Anyanyelvre nézve magyar 1098

„ „ német 1

„ „ oláh 2 = 1101.

A beirt tanulók 70 iparágra készültek, legtöbb (130) volt csizmadia.

Az iskolai év végén maradt 903 tanuló; pénz, könyv jutalomban részesült 216 tanuló, dicséretet nyert 53

Megemlítem, hogy Szücs Izsó ur a nagyváradi iparos-tanoncziskola és továbbképző segédek tanfolyamának érdemes igazgatója 10 napra terjedő előadást rendezett ipariskolánkban a modern rajztanításról. Iparos-tanonczaink ebben szép haladást tanúsítanak.

Ev. ref. felsőbb leányiskola.

A debreczeni ev. ref. egyház leánynevelő intézetében ugyanazon igazgatás alatt volt az 1903—1904 iskolai évben:

- a) négy osztályu elemi iskola,
- b) „ „ gyakorló iskola,
- c) elsőrendű felsőbb leány iskola,
- d) tanítónőképző intézet,
- b) internátus.

A kormányzói felügyeletnek tekintetében Debreczen sz. kir. város is részt vesz és annak igazgató tanácsában helyet foglal.

*Főbb adatok.**A) Elemi iskola.*

1. Négy osztályu gyakorló iskola. Tanerők száma: 1. Növendék van 38	
2. Négy osztályu elemi iskola. Tanerők száma: 2. Növendék van 75	
	Összesen 113

B) Felsőbb leányiskola.

1. Hat osztályu iskola. Tanerők száma; 14. Növendékek száma 220 rendes tanuló és 53 magán tanuló. Konfirmáltatott 53.

C) Tanítónőképző inezet.

Négy osztályu. A tanerők száma 12.	
A növendékek száma 145 rendes és 28 magán.	
	Összesen 173

D) Vallásra nézve:

1. A gyakorló isk. ev. ref. 35	
2. Az elemi isk. „ „ 75, ág. ev. 1, rk. 1	
3. A fels l. isk. „ „ 180, „ „ 16, „ 7, izr. 17	
4. A tanítónőképz. „ „ 120, „ „ 4, „ 5, „ 8	
Össz. ev. ref. 419, ág. ev. 21, rk. 13, izr. 25	

E) elemi iskolai oklevelet kapott 38 növendék, részben jeles, jó, részben elégséges osztályzattal.

Szövőipariskola.

A debreczeni jótékony nőegylet évekkel ezelőtt szövőipari szakiskolát állított fel árvaházának ezen célra átengedett és nagy költséggel átalakított helyiségében, a kormány és városunk támogatásával. A kereskedelmi kormány 2000 korona állami segílyt utalt ki a nőegyletnek és hat szövőszéket adományozott, míg a nemes város költségvetésében évenként 600 koronát és 6 öl tüzfát szavazott meg az iskolára. A szövőipari szakiskolának kettős célja van és pedig nemzetgazdasági és szociális. A debreczeni jótékony nőegylet ugyanis tapasztalva azt, hogy a hazai háziipar mostoha elbánásban részesül a külföld értéktelen gyártmányaival szemben, szövőipar szakiskolájában a házi iparra akarja nevelni azokat, a kikerre vállalkoznak. Sikerült is a szövés iránt való érdeklődést felkölteni és az iskolában évenként 30—40 nőt képez ki a szövésben való jártasságban, akik aztán részben maguk kezére, részben a nőegyleti iskolában dolgoznak. És ezzel szociális bajokat is szüntet a nőegylet, mert könnyű és tisztos keresetforrást nyit azoknak, akik eddig kicsiny háztartásuk gondjaiból felmaradt idejüket tétlenségben töltötték. A szövőipariszakiskolát ezen évben meglátogatta a kereskedelemügyi miniszter megbízásából Thiering Oszkár, a késmárki m. kir. állami szövőipari szakiskola igazgatója, a legnagyobb elismerését fejezve ki nemcsak az iskola vezetése felett, hanem a gyártmányok szépsége, jósága és olcsósága felett is.

Az intézetben fennállása óta 76 tanuló sajátította el a szövés mesterségét; a munkás nők 5000 korona értékű vásznat, ruhaneműt gyártottak, melyeket nagy előszeretettel vesz meg a nagy közönség.

A debreczeni jótékony nőegylet árvaházának hat osztályu osztatlan elemi iskolája.

A debreczeni jótékony nőegylet árvaházában teljesen a saját költségén iskolát tart fenn, részint árvái, részint kívülről bejáró növendékei részére, összesen 27 leány gyermeket tanított, egy okleveles tanító nő, kinek javadalma a nőegylet pénztárából 800 korona.

A debreczeni szállodások, vendéglősök, kávécsok és korezmárosok ipartársulatának szakirányu tanonciskolája.

Ezen szakirányu tanonciskolába ez évben 27 növendék iratkozott be, és pedig az I. osztályba 11, az idén megnyitott II. osztályba 16. Az év végén a két osztályban összesen 20 tanuló maradt. Az iskolát az ipartársulat tartja fenn. Előmenetelre nézve az I. osztályu megmaradt 8 tanuló közül 4 jó és 4 elégséges, a II. osztályba járó és vizsgálatra jelentkező növendék közül 2 jeles, 2 jó, 7 elégséges és 1 elégtelen osztályzatot kapott. — Vallásukra nézve 11 volt ref., 6 róm. kath., 2 gör. kath és 1 izraelita. A bizottság az iskola érdekében négy ízben tartott ülést. Az iskolára a debreczeni ker. és iparkamara 150 koronát adott. Az iskolának jótévkök 138 koronát adományoztak. A fenntartó testület egyébiránt úgy az államtól, mint a várostól anyagi támogatást kért.

Rendelet.*19,961/III-c — 1906. B. M. szamu körrendelet.*

Az ásványolajok szállítása s tartására vonatkozó 112,771—1905. sz. körrendelet életbeléptetésének felfüggesztése.

Valamennyi vármegye és városi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Az ásványolajok szállítása és tartására vonatkozó 112,771—1905 sz. körrendelet némely rendelkezéseinek módosítása, különösen pedig ezen körrendelet életbeléptési határidejének felfüggesztése iránt — különböző kereskedelmi és ipari köröknek részint a kereskedelmi miniszter urhoz, részint közvetlenül hozzám intézett kérelmeit méltányolva, a kért módosítások megállapítása végett szakértekezlet megtartását határoztam el, mihez képest az ennek alapján szükségesnek mutatkozó 112,771—1905 sz. a. kiadott körrendeletem 11. §-ában meghatározott életbeléptési határidőt további rendelkezésig ezennel felfüggesztem.

Miről Czimedet tudomás s a legszélesebb körü közhirététel végett értesitem.

Budapest, 1906 február hó 25-én.

A miniszter helyet:

Sélley,
államtitkár.

Hirek.

— Rendkívüli bizottsági közgyűlés. Naszády Iván királyi biztos Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjaihoz a következő meghívót küldötte.

Királyi biztos Debreczen.

Meghívó

Ő császári és apostoli királyi felsége f. é. február hó 22-én Debreczen sz. kir. város közönségéhez intézett legfelsőbb királyi leiratával engem Debreczen sz. kir. városra nézve teljes hatalmu királyi biztossá legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, ezen legkegyelmesebb királyi leirata a sz. kir. város közönsége előtt leendő kihirdetése végett folyó évi márczius hó 17-én délelőtt 11 órakor a városi székház nagytermében rendkívüli bizottsági közgyűlést hívok össze, amelyre a t. bizottsági tag urak ezenel meghívom.

Debreczen, 1906. évi márczius hó 9-én.

Hazafiui üdvözzlettel:

Naszády Iván,
királyi biztos.

Értesítés. A hadkötelesek összeírása alkalmával megállapított, hogy az alább felsorolt egyének mindeddig nem jelentkeztek, tehát ezek mint teljesen ismeretlen hadkötelesek tartatnak nyilván s feltalálásuk esetén — ha elmaradásukat elfogadható indokokkal igazolni nem tudják — a védtörvény 35. §. alapján szigoruan meg fognak büntettetni. -- Ennélfogva felkéretnek elsősorban a szülők és keresztszülők, továbbá a rokonok és a közönség, hogy ha ezen hadkötelesek hollétéről avagy esetleges elhalálozásáról tudomással bírnának, azt a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház, emelet 19. szám) bejelenteni sziveskedjenek:

Böszörményi József, szülei Dániel, Albert Juliánna. Hajnal Ferencz, anyja Eszter. Mike Lajos, anyja Juliánna. Szilágyi Gábor, szülei Gábor, Nagy Juliánna. Szilágyi Lajos, anyja Juliánna. Tarjányi Ferencz, anyja Erzsébet. Végh József, anyja Zsuzsánna. Balogh János, anyja Mária. Demkó Béla, szülei Jakab, Valkovszki Johanna. Kocsis Gusztáv, anyja Mária. Migléczi Miklós, anyja Juliánna. Molnár János Elemér, szülei János, Kostya Mária. Orosz Sándor, anyja Erzsébet. Papp János, szülei József, Gál Rozália. Berger István, szülei Gyula, Rosenfeld Hanni. Fischer Samu, szülei Hermann, Goldstein Katalin. Geiger Alfréd, szülei József, Geiger Anna. Goldstein Gyula, szülei Simon, Grünbaum Záli. Grünvald József, szülei Ferencz, Vaxberger Záli. Goldstein Jenő, szülei Adolf, Neufeld Czili. Schvitzer Márton, szülei Hermann, Grünfeld Róza. Steiner Jenő, szülei Simon, Liebersten Záli. Tischler Fülöp, szülei József, Deutsch Mari. Weisz Jenő, anyja Lina. Kovács József, szülei János, Major Borbála. Tárka János, szülei Antal, Tóvik Borbála.

A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

Utmutató a városházán.

A polgármester fogad minden kedden és pénteken 11 órakor.

A tanács rendes tanácsulást hétfőn és csütörtökön délelőtt tart; a tanácsnokok ez időben feleket nem fogadnak.

Az árvaszék szerdán és szombaton és a hó utolsó napján délelőtt tartja üléseit. Az árvaszéki előadók feleknek felvilágosítást adnak és fogadnak hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken d. e. 10-12-ig.

A közigazgatási bizottság minden hó 5-ikén tartja ülését.

Az iktató hivatal hétköznapokon d. e. 9-től 12-ig, d. u. 3-5-ig, vasárnap és ünnepnapon 9-11-ig fogad el beadványokat.

Hivatalos órák a városházán. Hétköznapokon d. e. 9-12-ig, délután 3-6-ig; vasárnapokon és ünnepnapokon 9-12-ig.

A hivatalok és azok száma a városház fő- és mellékkapui alatt kifüggesztett táblákon jelezve vannak.

Hirdetések leközlésére legalkalmasabb a városi könyvnyomda-vállalat kiadásában megjelenő

„A VÁROS“
czimű heti lap.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen.

Telefon-szám 168.

Uri divat, kalap és fehérnemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház Angol női bluzsokat, férfi fehérneműeket és kelen-gyéket mérték szerint a legjobb kivitelben készít.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYŐR.

~ ~ ~ BUDAPEST.

~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselő: Debreczen és Hajdumegye részére: LUKÁCS VILMOSNÁL, Hatvan-utca 5.

Márványmozaiklap.
Műkő- és Czementárugyár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **kar-mantus** és **csömöszölt** Cze-mentesövek, Csatornázás.
Beton és Granitto Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.